

SÖZLESMELER
(Ders 7)

Vekillik

Vekilin Asıla Karşı Görevleri:

- Vekilin, asıl için kullacağı yetkiyi
 - o Verilmişse, asılın verdiği direktife uygun olarak
 - o Verilmemişse ise, aynı türdeki işlerin yürütülmesinde uygulanan ve geçerli örf ve adetlere göre yürütmesi gerekir.
- Yukarıda öngörüldüğü gibi hareket etmeyen vekil, hareketleri nedeni ile asılın zarara uğraması halinde bu zararı gidermesi, kar elde etmesi halinde ise, bu karı asıla vermesi gerekir.
- Doğrudan doğruya vekilin beceri eksikliğinin ve/veya suihalinin sebep olduğu zararlar için vekilin asılı tazmin etmesi gerekir.
- Bir vekil, istemde bulunulduğu zaman asılına hemen doğru ve gerektiği biçimde tutulmuş hesaplar sunmak zorunluluğundadır.
- Vekil zorlukla karşılaştığı durumlarda, asılı ile irtibat ve iletişim kurup asılın talimatını almak için makul olan her gayreti göstermekle yükümlüdür.
- Bir vekil, asılın onayını almadan ve konu ile ilgili edindiği bütün bilgileri asıla bildirmeden bir işlem yaparsa ve konu işleminden,
 - o Esasa ilişkin olguların vekil tarafından dürüstlüğe aykırı bir biçimde gizlendiği veya
 - o Asılın yararına olmadığı anlaşılırsa, asılın işlemi reddetme hakkı vardır.
- Bir vekil asılının bilgisi dışında, vekilliğin işinde asıl hesabına değil de kendi hesabına işlemde bulunursa, böyle bir muamele sonucu vekilin elde etmiş olabileceği herhangi bir menfaati vekilden talep etme hakkına sahiptir.
- Bir vekil, vekillik işinde, asıl hesabına aldığı paralardan, vekillik işini yürütürken verdiği avanslar ve yaptığı gerekli ve uygun harcamalar nedeniyle alacağı olan paraları, ve ayrıca vekil olarak icraatta bulunduğu için kendisine ödenmesi gereken ücreti alıkoymaz ancak bunun dışında asıl hesabına aldığı tüm miktarları asıla ödemekle yükümlüdür.
- Aksine bir sözleşme yoksa, bir vekil aldığı asılına ait eşyayı, evrakı veya taşınır veya taşınmaz diğer malları, onlarla ilgili komisyon, masraflar ve hizmetlerden dolayı kendisine ödenmesi gereken para ödenene veya hesaplaşması yapılmaya kadar, alıkoyma hakkına sahiptir.
- Vekillik işinde suiholden suçlu olan bir vekilin, işin suihalde bulunduğu kısmına karşılık ücret almaya hakkı yoktur.

Asılın Vekile Karşı Görevleri:

- Bir vekil istihdam eden kişi, vekilin kendisine verilen yetkiyi kullanırken yaptığı tüm yasal eylem veya işlemlerin doğuracağı sonuçlara karşı bu vekili tazmin etmek zorunluluğundadır.
- Bir kişi başka bir kişiyi bir eylem, veya işlem yapmak üzere istihdam ederse ve vekil bu eylem veya işlemi iyi niyetle yaparsa, istihdam eden kişi, bu eylem veya işlem üçüncü kişilerin haklarına zarar verdiği halde, eylem veya işlemin doğuracağı sonuçlara karşı vekili tazmin etmekle yükümlüdür.
- Bir kişi başka bir kişiyi cezaî bir suç teşkil eden bir fiilde bulunması için istihdam ederse, istihdam eden kişi gerek açıkça gerekse zımnen vaatte bulunmuş olsa bile, vekili bu fiilin doğuracağı sonuçlara karşı tazmin etmekle sorumlu olmaz.
- Asıl, kendi ihmali veya beceri eksikliği nedeniyle vekilinin uğradığı zarar için vekile tazminat ödemekle yükümlüdür.

Vekilliğin Üçüncü Kişilerle Yapılan Sözleşmelere Etkisi

- Bir vekil aracılığıyla akdolunan sözleşmelerin, ve bir vekilin eylem veya işlemlerinden meydana gelen vecibelerin, sözleşmeler ve eylem veya işlemler bizzat asılın kendisi tarafından yapılmış gibi icbar edilebilirler ve aynı yasal sonuçları doğururlar.
- Bir vekil yapmaya yetkili olduğundan fazla bir fiilde bulunduğu, yaptığı fiilin yetkisi dahilinde olan kısmı yetkisi dışında olan kısmından ayrılabilirse, yaptığı fiilin sadece yetkisi dahilinde olan kısmı, kendisi ile asıl arasında bağlayıcı olur.
- Bir vekil yapmaya yetkili olduğundan fazla bir fiilde bulunduğu, yetki alanı dışında yaptığı yetkisi dahilinde yaptığından ayrılamazsa, asıl böyle bir muameleyi kabul etmek zorunluluğunda değildir.
- Vekile verilen herhangi bir ihbar, veya vekilin elde ettiği herhangi bir bilgi, vekilin asıl adına muamelede bulunduğu iş sırasında verilmiş veya elde edilmiş olması kaydıyla, asılla üçüncü taraflar arasındaki ilişkiler bakımından asıla verilmiş veya asıl tarafından elde edilmiş gibi aynı yasal sonucu doğurur.
- O hususta bir sözleşme yoksa, bir vekil asıl adına akdelediği sözleşmelerin icrasını şahsen icbar edemez, ve bu gibi sözleşmeler vekili şahsen bağlayıcı olmaz.
- Aşağıdaki hallerde bu hususta bir sözleşme var sayılır :
 - o Sözleşme, bir vekilin yurt dışında mukim bir tüccar adına mal alım veya satımı için yapıldığında
 - o Vekil, asılın adını açıklamadığında
 - o Asılın kim olduğu açıklanmış olmasına rağmen, dava edilemeyeceği durumlarda

- Kendisini gerçekte olmadığı halde başka bir kişinin yetkili vekili olarak takdim eden, ve bu suretle vekilmiş gibi üçüncü bir kişiyi kendisiyle muamelede bulunmaya ikna ederek fiilde bulunmasına sebep olan bir kişi, eylem veya işlemleri işvereni olduğunu ileri sürdüğü kişi tarafından onaylanmazsa, üçüncü kişinin bu muamele dolayısıyla uğradığı zarar veya ziyanı tazmin etmekle sorumlu olur.
- Kendisiyle bir vekil sıfatıyla bir sözleşme aktolunan bir kişi, gerçekte vekil olarak değil de kendi hesabına hareket etmişse, sözleşmenin ifasını isteme hakkına sahip olmaz.
- Bir vekil, yetkisi olmadan asılı adına üçüncü kişilerle işlem veya eylemde bulunduğu veya onlara karşı yükümlülük altına girdiğinde, asıl da, sözleri veya davranışlarıyla, üçüncü kişileri, söz konusu eylem veya işlemlerle yükümlülüklerin vekilin yetki kapsamı içinde olduğuna inanmaya ikna edip sebep olmuşsa, bu gibi eylem veya işlemlerle yükümlülükler asılı bağlayıcı olur.
- Vekillerin, asılları adına işlem veya eylemde buldukları sırada yaptıkları yanıltıcı beyan, yanıltma veya hileler, bu gibi vekillerin yaptıkları anlaşmalar üzerinde, yanıltıcı beyan, yanıltma veya hile asılları tarafından yapılmış gibi etkili olur. Ancak, vekillerin yetki kapsamları içine girmeyen konularda yaptıkları yanıltma veya hileler asıllarını etkilemez.